

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

34. Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem sicut ego dilexi vos, vt & vos diligatis inuicem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

Apostolum elegi, quem huiusmodi futurū præsciebam. Ego enim scio quos elegerim in discipulos meos, nec ex ignorantia aliqua aut cæco casu talem electionem feci. Hic est literæ genuinus ac germanus sensus, quem meritò obscurum esse annotavit doctissimus interpres Cyrillus Alexandrinus.

Lib. 9. cap. 10. in Ioan.

34. *Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut ego dilexi vos, vt & vos diligatis inuicem.*

Dilectionis mutæ mandatum cur hoc loco nouum dicatur, multi multa dixerunt, & vera, & probabilia, & utilia, quamuis non omnes iuxta Christi mentem & literæ sensum. Cyrillus exponit nouum vocari propter nouum dilectionis modum, quem illis verbis Christum exprimere putat, *Sicut dilexi vos*, id est, vt bona temporalia ac vitam pro fratrum salute spiritali exponamus, sicut Christus pro nobis semetipsum exinanauit. Sed hic sensus (quem etiam Euthymius sequitur) nullum nouum mandatum facit, quia quando fratrum salus æterna necessariò hoc exigit, mandatum hoc ab orbe condito piis omnibus inuictum fuit, & ipsa charitatis fraternæ ratio hoc docet. Chrysostomus propter nouum quoque diligendi modum, vocari mandatum nouum existimauit; nimium vt sicut Christus prior dilexit nos sine vllis præcedentibus meritis, sic nos nihil de nobis bene meritos diligere, & beneficiis eos præuenire debemus. Sed nec hoc nouum eras, quia dilectio proximi propter Deum (quæ semper erat in præcepto) hoc totum à nobis exigit. Si enim propter Deū diligendus proximus, siue de nobis bene sit meritis, siue non, diligendus est. Augustinus hanc nouitatem ad effectum refert, quia dilectio facit homines novos, & noui testamenti filios. Verum sanè & hoc est, sed quia hominibus iam nouis & in Christo regeneratis, Apostolis scilicet, omnibusque Christianis hoc præceptum datur, non videretur Christus hoc respectu nouum mādatum vocasse. Sunt qui nouum dicunt ab origine sua, quia ex nouo Spiritu procedit, sicut homo vetus spiritu timoris ducitur. Nec alienum à veritate hoc est: sed omnibus quoque aliis mandatis hoc commune est, vt per Spiritum gratiæ impleantur. Alij adhuc nouum vocari volunt, quasi renouatum, & de nouo hinc à Christo inculcatum, quia iam apud Indæos neglectum quasiq̃ antiquatum hoc mandatum erat. Ad quorum sententiam accedit hoc loco Caluinus; *Scimus* (inquit) *leges initio diligenter seruari, sensim*

1. In Ioan. lib. 9. c. 23.

2. Homil. 7. 1. in Ioan.

3. Tract. 65. in Ioan.

4.

5.

sensim verò labi ex hominum memoria, donec tandem oblescant. Ergo Christus, quo melius insigat suorum animis charitatis doctrinam, à nouitate eam commendat, quasi diceret: Vobis huius mandati vos perpetuò esse memores, ac si lex esset recènter nata. Non est improbandus hic sensus, quia pius, verus, ac laudabilis est, tamen (vt nobis videtur) non ad literam sicuti mox ex verborum Christi tractatione elucidabimus.

Venenum
hoc loco
Caluinianum.

Interea veneno hinc Caluiniano, quod more suo aspergitur, occurrendum nobis est. Quia difficile (inquit) est retinere charitatem, homines ea posthabita nouos sibi colendi Dei modos fingunt; & Satan multa suggerit in quibus se occupent. Ita accidit vt frustra satagendo illudere Deo conentur, se autem decipiant. Quò autem hæc eius oratio collimet, & quò perstringere velit, paulò post in sequentibus aperit. Quam (inquit) hac mutua dilectionis nota discernat suos Christum ab alienis, frustra se fatigant, qui relicta charitate, nouos & commentitios cultus suscipiunt, qualis hodie vanitas in Papatu regnat. Hæc inutilis & insulsa caullatio, quem (quæso) hic locum habet, aut Christi hoc loco doctrinæ quo tandem modo affinis, aut ad eam consequens est? Quis non videt impotentem hæreticum carpenti causas quarere, & in Ecclesiam Christi Catholicam cæco odio, cæca rabie ac furore, quædam data imò non data causa ferri? Tamen enim essent in Ecclesia Catholica, quam Papatus nomine semper designat, noui & commentitij cultus; quis tamen illos ex relicta charitate nasci nisi infans dicat? Superstirio, quæ nouos & commentitios vel adinuenit vel suscipit, non sanè ex defectu charitatis proximi, qui semper adiunctum habet defectum charitatis in Deum, sed ex feruenti quodam, præpostero tamen & inordinato colendi Deum studio propriè nascitur: quo studio qui feruent, eiusdem superstitionis socios & cultores maxime & ardentè amare solent: adèd vt in illis charitas non quasi relicta & posthabita negligatur, sed malè collocetur. Et propriè Christus hoc loco dilectionis mandatum, quod nunc dat, idèd nouum vocat, quia de ea dilectione loquitur quam Christiani inter seipos eo quòd Christiani sunt, eiusdem religionis cultores, sub vno capite Christo, & eiusdem corporis membra, tenere debent. Hoc est enim, *Vt diligatis inuicem, sicut ego dilexi vos*, id est, vt discipulus discipulum Christianus Christianum diligat; sicut ego vos omnes meos discipulos, quasi de meo corpore, singulari amore complexus sum. Et hoc est verè mandatum nouum, quod Christus

Impotens
Caluini
calumnia
diluitur.

Mandatum
dilectionis
mutus cur
nouum.

ex hoc mundo discessurus suis dedit, vt Christiani Christianos singulari amore se mutuò complecterentur, se mutuò iuarent, se mutuò consolarentur, se mutuò sustinerent: quod à primis Christianis cumulatissimè præstitum fuisse Acta Apostolica demonstrant: ad quod Paulus in suis Epistolis frequenter hortatur, quasi ad proprium & nouum mandatum Christi. *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Gal. 5. Christi. Caritas fraternitatis maneat in vobis: & ad Romanos plenius. Charitatem fraternitatis inuicem diligentes; τῆν φιλὰδελφία ἐς ἀλλήλους φιλοσπυοί. id est, Ad hunc amorem fraternum, quo vos mutuò diligere debetis (scilicet ex Domini mandato nouo) sitis feruidi & admodum propensi, vt eum nullo modo intermittatis. Quare & D. Ioannes in 1. sua Epistola in hoc vno mandato, veluti Christianis hoc sensu proprio, inculcando totus versatur; & vsque ad vltimum spiritum, etiam cum nausea ac fastidio discipulorum, idem perpetuò inculcauit, rationē reddens, *Quia Domini præceptum est; & se solum fiat, sufficit. Hoc itaque mādaturum quasi Christianis proprium, quo eiusdem religionis socios omnibus amoris officiis complectebantur, per aliquot secula ita retinuerunt Christiani, vt Tertullianus de suo tempore, commemoratis Christianorum collectis pecuniariis, & in quos vsus illa collecta pecunia distribueretur, ita tandem cōcludit, Eiusmodi vel maximè dilectionis operatio notā nobis inurit penes quosdam. Vide (inquiunt) vt se inuicem diligant, & vt pro alterutro mori sint parati. Hæc ille. Denique propter hanc mutua dilectionis notā, proprio vocabulo Christiani fratres vocabantur. Hæc ergo mutua Christianorum charitas, qua se quatenus Christianos inuicem singuli diligunt, vbi refrigerat, vbi deseritur & negligitur, non illi ad novos & com- menticios cultus dilabuntur, sed ab omni Dei cultu cessant, nec superstitionis affectum, sed religionis contemptum induunt. Quomodo enim proximum, quem vident, non diligunt; quomodo Deum diligunt, quem non vident? Deum autem quo minus diligunt, eo minus colunt. Deinde quom Christiana hæc propriè charitas propter Christum & propter communem religionem Christianam assumatur, ea neglecta & reiecta, iacet quoque consequenter religio. Nam & ideo via ad hæreses schisma est, quia violatum charitatis fraternæ, qualis hîc præcipitur, vinculum, dogmatum quoque & totius cultus Christiani violationem inducit. Sic neglecta**

Gal. 5.

Heb. 13.

Rom. 12.

Hieron. in

Catalogo.

In Apo-

log. 6. 39.

Charitas

relicta non

generat

supersti-

tionem, sed

Dei con-

temptum.

& reiecta charitas non novos & commentitios cultus introducit, sed omnem Dei cultum abolet. Adeo præposterè suo hic stomacho indulfit Calvinus.

*Papatus
nullos ha-
bet novos
cultus.*

Deinde quos ille potest novos & commentitios cultus in Papatu designare? quorum omnia sunt antiquissima, & à multis retrò seculis vsurpata, & non nisi à primis Ecclesie Magistris accepta, & antiquitatis nomine ita commendata, vt propter ipsam vetustatem hæreticis nouatoribus dissi- ceant; nec quicquam magis in Papatu reprehendant, quam quòd consuetudinū & traditionum antiquissimarum ita tenaces sunt. Vnde ergo hæc insolens cauillatio, *novos & commentitios cultus in Papatu ubique regnare?* Si noui sunt, originem eorum ante annos paucissimos ostendere Calvinus debuit: si cõmentitij, authores eorum proferri oportuit. Quod ille non præstitit, præster qui potest Calvinista: aut nefarium impostorem, qui talia mentiat, fuisse Calvinum agnoscit.

*Dilectio-
nu man-
datum so-
lam fideri
querit.*

Sed profectò *mandatum hoc nouum vt diligamus inuicem sicut Christus dilexit nos*, Calvinum solius fidei præconem malè habuisse videtur, vt propterea animi sui ægritudinem hac importuna Catholicorum accusatione subleuare, & bilem eicere voluerit. Sanè si mandatum hoc Christi est, eodem defungi necessariò oportet. Hoc Calvinus non abnuere videtur. Ait enim hoc loco. *Quisquis verò Christi esse & à Deo agnosci cupit, totam vitam cõponat & dirigat ad amandis fratres, & huc se assidue sollicitet.* Ex hoc igitur Christi mandato, & his Caluini verbis, ita contra Calvinistas arguo: Dilectio fraterna est mandatum Christi, & propria nota hominis Christiani, vt absq; ea nemo sit verè Christi, aut à Deo agnoscat: ergo sine ea nemo apud Deum iustificatur, nemo iustus censetur. Iustificari quippe & iustus censeri apud Deum non potest, qui à Deo non agnoscitur, qui verè Christi non est, & propria nota, proprio caractere hominis Christiani caret. Ita non solum fides quæ iustificat, nõ est sola, quia cum charitate cõiuncta (qua rima elabi Calvinus solet, etiam frustra, quum id vnum solam fidem efficaciter destruat) sed ita cõiuncta cum charitate coniueta, & ita charitas cum fide ad iustificationem necessaria est, vt ipsa quoque per se hominem Deum filium constituat, Deo gratum ac iustum coram Deo efficiat. Quæ enim propria filij Dei nota est, propria ratio, & non libera sed necessaria, atque intrinseca, illa filium Dei propriè facit atque constituit, non quidem sola, facit tamen vna necessaria subiecti forma & pars iustitiæ integralis. Ita

hic locus non sine causa Caluini animum male vexauit, vt
aliquid extra rem impotenter effundere debuerit.

IN IOANNIS CAP. XIII.

1. In domo Patris mei mansiones multe sunt.

OMMVNIS est & consentiens omnium veterum Patrum doctrina, Christum hoc loco mansionum *Meritoria*
eterna beatitudinis non multitudinem tantum, sed *& gloria*
& diuersitatem docere: vt sicut meritorum in hac *disparitas.*
vita imparitas magna est, aliusque alio coram Deo iustior
ac sanctior inuenitur, sic præmiorum magna quoque in cælo
imparitas ac diuersitas reperitur. Patrum quorundam sen-
tentias integras in Prompt. nostro Catholico produximus,
D. Augustini tract. 67. in hunc locum, D. Hieronymi lib. 2. con-
tra Iouinianum, Gregorij Magni Moral. lib. 4. cap. vlt. & lib.
vlt. cap. 24. & dialog. lib. 4. cap. 35. Accedant ad illos & alij Pa-
tres. Irenæus affirmans sic esse multas mansiones apud Patrem, *Lib. 3.*
sicut sunt multa membra in corpore: quorum magnam esse *cap. 21.*
diuersitatem nemo dubitat. Hilarius his verbis. Plures man-
siones diuersæ dignitati habitantium preparantur. Sed licet *In Psal. 64*
diuersa sit dignitas (differt enim stella stella in gloria) tamen
quotquot habitationibus (varijs licet) digni habebuntur, fidei
fructum & honorem cælestis gloriæ sortientur. D. Basilius in hæc *In lib. de*
verba. In splendoribus Sanctorum mansiones multe sunt apud *Spiritu S.*
Patrem, hoc est, dignitatis discrimina. Sicut enim stella à stella *cap. 26.*
differt in claritate, ita & resurrectio mortuorum. Sed & iterum *In lib. de*
D. Augustinus acerrimè contra Iouinianum disputans, qui *S. virgin.*
disparitatem meritorum in coniugio & virginitate negabat, *cap. 26.*
ex hoc loco pugnat. Quia in ipsa vita eterna distinctè fulge-
bunt lumina meritorum, multe sunt mansiones apud Patrem:
ac per hoc in denario quidem non impari non viuet alius pro-
lixius, in multis autem mansionibus honoratur alius alio clarus.
Hæc rursus ille. Iam verò omnes hos Patres ex alto despi-
ciens Caluinus ita scribit. Perperam tractus hic locus fuit in
alium sensum, quasi doceret Christus distinctos esse honoris gra-
dus in regno cælesti. Sed quare perperam? Multas enim (inquit) *Caluini*
mansiones dicit Christus, non varias aut dispares, sed qua plu- *frivola,*
ribus sufficiant: ac si diceret, non sibi vni, sed omnibus etiam *probatio*
discipulis locum illic esse. Atqui hæc obseruatio frivola planè *contra Pa-*
atque inanis est. Nam, vt rectè disputat D. Gregorius, si dispar sensum.